

L'ARQUITECTURA EBRENCA, DESPRÉS DE LA CRISI

L'arquitectura a l'Ebre es r

Deu anys després de l'esclat de la crisi de la construcció, el sector busca noves fórmules per a obrir-se camí en un mercat petit i amb una competència ferot

Terres de l'Ebre M.P.

L'arquitectura és, probablement, la disciplina que millor combina art i tècnica: és la precisió matemàtica, la mesura exacta, els volums i les formes... però també l'apreciació estètica, la recerca incansable de la bellesa. Des d'una obra d'art de Gaudí fins al menjador de casa nostra; tot és obra d'un arquitecte que, a l'ombra, ha mesurat, dissenyat i posat sobre plànol un projecte per a crear un espai on viure.

Ara fa una dècada, la crisi immobiliària i de la construcció va afectar directament l'arquitectura. Si no es podien construir o reformar cases, no calia ningú que les dissenyés. Després d'uns anys d'auge, molts arquitectes van haver de plegar i els que van sobreviure han fet mans i mànigues, i han canviat el mateix concepte d'arquitectura, per a tirar endavant.

A les Terres de l'Ebre, el sector de l'arquitectura ha patit molt. **"El col·lectiu d'arquitectes va tenir una davallada molt gran cap al 2008. Els despatxos amb personal s'han reduït molt. Josep Lluís Ginovart, Carlos Vergés... Tots els arquitectes teníem més gent treballant i ens hem hagut de reinventar"**, explica Felip Carles (Tortosa, 1969) de l'Estudi d'Arquitectura Felip Carles, a Tortosa, on es concentren la majoria d'arquitectes ebrenca. **"La baixada de projectes crec que ha tocat fons i el que va sortir ara són petites obres i reformes, però tot abaratint els costos... Mai es tornarà a aquell moment de fa 10 anys"**.

Carles valora que a les Terres de l'Ebre és molt difícil que un arquitecte s'especialitzi en un sector concret, per la manca de volum de projectes i de mercat. **"Cada arquitecte tenim els nostres gustos i preferim uns projectes a d'altres i tant de bo ens poguéssim especialitzar, però aquí és impossible"**, afirma. **"Crec que l'arquitectura està i ha estat molt tocada. Sortir del forat serà molt lent i també hi ha molta competència"**.

Davant la manca d'obra nova, una opció ha sigut la rehabilitació d'edifi-

L'experimentat arquitecte Felip Carles conversa amb la seua col·laboradora Lourdes Rubio. A la dreta, els socis d'EspunyDesign, a la seu del nou taller d'arquitectura que han o

cis, sempre que hi haguessen propietaris disposats a invertir. Com ja va explicar el SETMANARI L'EBRE en el seu moment, Tortosa compta amb 42 cases modernistes i en els darrers anys l'arquitecte Enric Roig, del Taller d'Arquitectura Roig Montagut, n'ha rehabilitat algunes de les més importants, com l'espectacular Casa Bau o les cases Ballester. En relació amb noves edificacions públiques, també cal recordar que algunes destacades obres de Tortosa com la plaça de l'Absis, el Centre Cívic de Ferreries o l'esperada plaça de la Catedral que es construirà els propers mesos són obra de l'estudi Camps Felip Arquitectura, amb seu a Girona, formada per Olga Felip i el tortosí Josep Camps.

A les Terres de l'Ebre hi ha aproximadament uns 130 arquitectes col·legiats. Davant la situació actual, molts han optat per descendir els seus despatxos a una planta baixa, com un comerç més, per a ser més

Les noves generacions van concebir l'arquitectura com una cooperació entre sectors

visibles i propers amb ciutadans i clients. La creixent aproximació amb la ciutadania és una voluntat a què aspira també el Col·legi d'Arquitectes de la Demarcació Ebre, que des de fa dos anys celebra per al Dia Mundial de l'Arquitectura l'Arquitectour Ebre, un itinerari pel patrimoni de Tortosa.

NOVES FÓRMULES Els arquitectes s'han hagut d'adaptar a la situació actual. Aquella vella dinàmica d'acabar la carrera d'arquitectura i obrir-se el seu propi despatx ha canviat. La solució ara passa per la transversalitat i la col·laboració. Així coincideixen l'arquitecte Felip Carles

LA DADA

130 arquitectes col·legiats a les Terres de l'Ebre

i els socis d'EspunyDesign, nou estudi acabat d'inaugurar i format per l'arquitecte Bernat Navarro i els interioristes Manel Martínez Espuny i Carlos González. **"La figura de l'arquitecte era molt més individualista, i ara ja no"**, exposa Navarro. **"Les noves generacions van entened que és una cooperació, que tenir companys al costat que entenen d'enginyeria, d'interiorisme o de paisatgisme és positiu"**, afirmen González i Martínez. A mode d'exemple, EspunyDesign, en tenir a l'equip arquitecte i interioristes, pot oferir als seus clients el projecte complet, des de construcció d'obra nova a rehabilitació i interiorisme, posant especial

èmfasi en la sostenibilitat i en l'eficiència energètica. **"Nosaltres estem enfocats cap a l'economia circular. Les Terres de l'Ebre són Reserva de la Biosfera, i això no es pot obviar"**, expliquen. **"Una rehabilitació permet mantenir l'ànima d'un edifici, i construir per construir no és la via. Una bona rehabilitació enfocada en la sostenibilitat pensem que és una opció de futur. Hem de fer una arquitectura més pensada i tornar a les coses ben fetes, i això també passa per la sostenibilitat"**.

Esta ampliació del concepte d'arquitectura es basa en part, així doncs, en la col·laboració i agrupació entre professionals que puguem oferir un servei més complet i diversificat. **"Crec que els arquitectes hem de ser més solidaris i apropar-nos i sumar sinèrgies. O entrem en aquesta dinàmica o el sector no funcionarà"**, apunta Felip Carles. Facilitar les llicències i la documenta-